

22A

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

DO UŻYTKU
BIBLIOTECZNEGO

TAJNE

Egz. Nr 2

**ZABEZPIECZENIE TECHNICZNE MARSZU
ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO**

(Wykład)

~~010832~~

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~038588~~

WARSZAWA

STYCZEN

1968

128

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

DO UŻYTKU
BIBLIOTECZNEGO

TAJNE

Egz. Nr 2

ZABEZPIECZENIE TECHNICZNE MARSZU ZWIĄZKU TAKTYCZNEGO

(Wykład)

~~010832~~

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~038588~~

038588

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TO I SZT. OPERAC.

płk dr Kazimierz NOŻKO

~~TAJNE~~
Egz.nr...

2

Arch. nr 12657

Zabezpieczenie techniczne marszu
związku taktycznego

/Wykład/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

38588

~~010332~~

WARSZAWA

styczeń

1968 rok

Temat wykładu

Zabezpieczenie techniczne marszu związku taktycznego

Plan wykładu

- I. Ogólna treść zabezpieczenia technicznego marszu.
- II. Podstawowe zasady organizacji zabezpieczenia technicznego marszu.
- III. Organizacja pomocy technicznej w czasie marszu :
  - a/ Zamykanie techniczne kolumn.
  - b/ Punkty pomocy technicznej.
  - c/ Udzielanie pomocy technicznej w czasie ruchu kolumny.
- IV. Praca z-cy d-cy d/s technicznych w czasie marszu.

I. Ogólna treść zabezpieczenia technicznego marszu związku taktycznego

Przez zabezpieczenie techniczne marszu rozumiemy zaopatrzenie wojsk w sprzęt i materiały techniczne przed rozpoczęciem marszu, przygotowanie sprzętu technicznego do marszu oraz obsługę tego sprzętu. w czasie marszu.

Bezpośrednim organizatorem zabezpieczenia technicznego marszu jest zastępca dowódcy d/s technicznych, który jednocześnie bierze udział w organizacji i prowadzeniu marszu przez sztab ogólnowojskowy.

Odpowiednio do treści wykonywanych prac, zadania zastępcy dowódcy d/s technicznych w zakresie organizacji, prowadzenia i technicznego zabezpieczenia marszu dzielą się na : zadania działu taktycznego i zadania działu technicznego.

Zadania działu taktycznego

1. Stałe informowanie dowódcy /sztabu/ o aktualnej sytuacji technicznej. W tym też celu zastępca powinien być w ciągłej gotowości do złożenia odpowiedniego meldunku. Informacja zawarta w meldunku nie powinna być późniejszą od danych otrzymanych z wojsk /pododdziałów, oddziałów/ sprzed 2-3 godzin. Przy tym z-ca składa dowódcy odpowiedni meldunek - bez wezwania - w czasie każdej dłuższej przerwy.
2. Udział w ustalaniu i organizowaniu ugrupowania marszowego wojsk oraz w tworzeniu i wyciąganiu kolumn.
3. Zadania doradcze w zakresie:
  - a/ tempa marszu /średniego i na oddzielnych odcinkach/;
  - b/ wysiłku /zasięgu/ marszu;
  - c/ wyboru dróg;
  - d/ wyboru rejonów odpoczynku i przerw w ruchu;
  - e/ czasu trwania przerw;
  - f/ wyboru rubieży i sposobu rozwijania wojsk do działań /np. boju spotkaniowego/;
  - g/ organizacji regulacji ruchu;
  - h/ organizacji dowodzenia kolumną w marszu i w czasie przerw w ruchu;
  - i/ organizacji ubezpieczenia marszowego.

4. Ścisła współpraca z poszczególnymi dowódcami i szefami rodzajów wojsk i służb.

Zadania działu technicznego

A. Zadania przed wyprowadzeniem wojsk :

1. Zapewnienie najwyższej sprawności technicznej i gotowości bojowej możliwie największej liczby wozów bojowych i pojazdów mechanicznych.
2. Przygotowanie odpowiednie stanu osobowego służby technicznej.
3. Przygotowanie sił i środków obsługowych do marszu.
4. Wydzielenie odpowiednich sił i środków do zamykania technicznego kolumn oraz ich organizacja.
5. Organizacja punktów pomocy technicznej.
6. Odpowiednie zaopatrzenie materiałowo-techniczne wozów bojowych i pojazdów mechanicznych oraz środków obsługowych i magazynów technicznych.
7. Zabezpieczenie sprzętu nie podlegającego wyprowadzeniu.
8. Przekazanie obiektu /warsztatu, urządzeń/.

Szereg wymienionych wyżej zadań należy wykonać na długo przed rozpoczęciem marszu, tj. w okresie pokoju. Ujęte są one zwykle w odpowiednich planach gotowości bojowej wojsk.

B. Zadania po wyprowadzeniu wojsk :

1. Zabezpieczenie sprzętu uszkodzonego w czasie marszu /naprawa, ewakuacja, ochrona i przekazywanie/.
2. Organizacja elementów zabezpieczenia technicznego, a przede wszystkim PPT i PZSU.
3. Manewr siłami i środkami obsługowymi.
4. Współpraca /współdziałanie/ ze środkami pomocy technicznej szczebla wyższego /armii, Frontu/ i miejscowymi /OTK/.

II. Podstawowe zasady organizacji zabezpieczenia technicznego . marszu

1. Sprzęt, którego stan techniczny nie gwarantuje wykorzystania go na planowanej głębokości użycia wojsk w bezpośrednim starciu z nplem /np. ze względu na mały zapas przebiegu/ nie

powinien być wyprowadzony. Możliwe jest następujące postępowanie z tym sprzętem :

- a/ przekazanie go do garnizonu;
- b/ pozostawienie w rejonie rozmieszczenia jednostki /pod odpowiednią ochroną/;
- c/ przekazanie jednostce sąsiedniej /na kierunku marszu/;
- d/ przekazanie odpowiedniej jednostce OTK /która nie jest tak intensywnie wykorzystywana/.

Pewne zalecenia co do sposobu postępowania ze sprzętem nie podlegającym wyprowadzeniu mogą być podane w instrukcji lub bezpośrednio w zarządzeniu alarmowym.

- 2. Z chwilą wyprowadzenia wojsk /oddz.,zw.takt./ zastępca dowódcy d/s technicznych musi liczyć w maksymalnym stopniu na własne siły i środki obsługowe /naprawcze, ewakuacyjne, zaopatrzeniowe/. Chodzi o to, że pomoc z zewnątrz /wyższego szczebla/ będzie bardzo często niemożliwa /w określonym rejonie i czasie/.
- 3. Pomoc techniczna powinna być udzielana w granicach ugrupowania tego szczebla, którego środki udzielają pomocy. Chodzi o to, że środek nie może pozostać /wyjść/ poza ugrupowaniem wojsk, ponieważ grozi mu to pozostaniem /oderwaniem się/ za wojskami i późniejszymi trudnościami dojścia do wojsk.
- 4. Sprzęt, któremu nie są w stanie udzielić wymaganej pomocy technicznej siły i środki zw.takt.i musi pozostać poza ugrupowaniem marszowym, powinien być przekazany odpowiednim organom szczebla wyższego /armii, Frontu, OTK/ możliwie najwcześniej.
- 5. W czasie marszu należy wykorzystywać w możliwie największym stopniu siły i środki OTK. Własne siły i środki powinno się oszczędzać, by zachować ich pełną przydatność poza granicami państwa i w rejonie bezpośrednich działań.

III. Organizacja pomocy technicznej w czasie marszu

Pomoc techniczna jest pomocą doraźną - jednorazową /w danym miejscu lub rejonie/, udzielaną zwykle przez krótki czas.

W zakres tej pomocy mogą wchodzić następujące czynności :

- naprawa bieżąca w małym zakresie;
- wymiana poszczególnych części bez montażu zespołów;
- uzupełnienie lub dodatkowe zaopatrzenie bądź wyposażenie wozów bojowych i pojazdów mechanicznych w materiały techniczne, urządzenia i sprzęt, które zostały zużyte, uszkodzone, zniszczone, zgubione albo niezbędne np. do zwiększenia zdolności poruszania się w terenie trudnym itp.;
- holowanie wozu bojowego lub pojazdu mechanicznego przez teren bądź odcinek drogi, którego nie są one w stanie pokonać /np. odcinek drogi o nawierzchni bardzo zniszczonej lub podmokłej, strome pojazdy itp./ o własnym napędzie;
- wyciąganie wozu bojowego lub pojazdu mechanicznego, które ugrzęzły np. w terenie bagnistym, piaszczystym itp.;
- dodatkowe zaopatrzenie pojedynczych pojazdów w paliwo /np. wskutek uszkodzenia zbiornika/;
- uwolnienie pojazdu od części ładunku, który uniemożliwia jego ruch w danych warunkach drogowych, lub ze względu na jego uszkodzenie;
- wymiana przyczepy uszkodzonej, przydzielenie przyczepy, a niekiedy również wymiana uszkodzonego pojazdu;
- przekazanie sprzętu uszkodzonego.

Siły i środki udzielające pomocy technicznej w czasie marszu są odpowiednio zorganizowane, co umożliwia skuteczne ich wykorzystanie.

Podstawowymi elementami zorganizowanymi dla udzielania pomocy technicznej w czasie marszu są: zamykanie techniczne kolumn oraz punkty pomocy technicznej.

a/ Zamykanie techniczne kolumn

Zamykanie techniczne jest elementem kolumny marszowej poruszającym się w ogonie kolumny.

Zadaniem zamykania technicznego kolumny jest udzielanie

pomocy technicznej /naprawa pomoc doraźna, ewakuacja, zaopatrzenie techniczne/ wozom bojowym i pojazdom mechanicznym w czasie marszu. Zamykanie techniczne kolumn jest organizowane wyłącznie na szczeblach taktycznych.

W skład zamykania technicznego kolumn określonego szczebla wchodzi zwykłe etatowe środki naprawcze i ewakuacyjne oraz środki zaopatrzenia technicznego /materiały techniczne, części zamienne/. Ponadto wchodzić mogą sprzęt rezerwowy oraz środki zaopatrzenia materiałowo-technicznego /np. paliwo/.

Zamykanie technicznego szczebla pododdziału i oddziału może być wzmocnione odpowiednimi siłami i środkami związku taktycznego. Może to występować szczególnie wówczas, gdy pododdział /oddział/ maszeruje na czołe kolumny związku taktycznego, a marsz odbywa się w kierunku frontu, przy czym może dojść do boju spotkaniowego, lub też wówczas, gdy oddziały maszerują po różnych marszrutach, na których drogi są w złym stanie technicznym.

Ważnym zagadnieniem w organizacji pracy zamykania technicznego kolumny jest odpowiednie ustawienie posiadanych sił i środków w jego składzie. Konieczne jest przy tym stosowanie zasady, według której środki pomocy technicznej powinny być ustawione w zamykaniu technicznym w takiej kolejności, by ich możliwości techniczne wzrastały.

W tym też celu należałoby przewidywać następującą kolejność ustawiania środków w zamykaniu technicznym kolumn:

- warsztaty A/Sam i A/ panc ;
- warsztaty B/Sam i B/ panc ;
- warsztaty specjalne;
- pojazdy z materiałami technicznymi i częściami zamiennymi ;
- pojazdy rezerwowe ;
- kołowe ciągniki ewakuacyjne i wózki ewakuacyjne ;
- gąsienicowe ciągniki ewakuacyjne.

Ponadto samochody cysterny wchodzące w skład zamykania technicznego oraz samochody ze zbiornikami paliwa umieszczać należałoby za pojazdami rezerwowymi.

Takie ustawienie środków umożliwia stopniowe ich wykorzystywanie według potrzeb.

b/ Punkty pomocy technicznej

Z doświadczeń wynika, że w pewnych rejonach /punktach, odcinkach dróg/ pomoc techniczna jest najczęściej wymagana z czego wynikają również wnioski co do rozmieszczenia sił i środków. Otóż najczęściej udziela się pomocy technicznej :

- w rejonach i na odcinkach dróg trudnych do przebycia;
- w osiedlach oraz przed wjazdem i przy wyjeździe z miasta;
- przy przeprawach wodnych, mostach i wiaduktach;
- przy skrzyżowaniach głównych dróg.

Rejon, w którym rozmieszczone są odpowiednie siły i środki przeznaczone do udzielania pomocy technicznej, nazywamy punktem pomocy technicznej /PPT/.

Wojska operacyjne w czasie przegrupowywania na duże odległości korzystają na obszarze kraju ze stacjonarnej sieci PPT organizowanej siłami i środkami OTK. Oddziały i związki taktyczne w rejonach rozmieszczenia /rejon: koncentracji, pośredni, wyjściowy/ organizują w razie potrzeby PPT doraźnie. Zadaniem tych punktów jest zapewnienie sprawnego i terminowego wymarszu wojsk z zajmowanego rejonu. Po przemarszu wojsk siły i środki wchodzące w skład doraźnego PPT przechodzą do zamykania technicznego.

Sieć stacjonarnych PPT może być w razie potrzeby uzupełniona PPT okresowymi organizowanymi przez armię lub front.

W czasie przemarszu poza granicami państwa PPT organizują wojska operacyjne.

c/ Udzielanie pomocy technicznej w czasie ruchu kolumny

Uszkodzony wóz bojowy lub pojazd mechaniczny w czasie ruchu kolumny zjeżdża na skraj prawej strony jezdni, a w wypadku poważnego uszkodzenia - z jezdni w ogóle. Jeżeli uszkodzony pojazd nie może zjechać z jezdni samodzielnie, wówczas ściąg^a lub spycha go z drogi jeden z pierwszych pojazdów zamykania technicznego.

Udzielanie doraźnej pomocy lub dokonywanie napraw na jezdni w czasie ruchu kolumny jest kategorycznie zabronione. Wynika to nie tylko z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa pracy personelowi technicznemu, lecz również z potrzeby usunięcia wszelkiego rodzaju przyczyn powodujących obniżenie tempa marszu.

Pierwszej pomocy technicznej wozom bojowym /pojazdom technicznym/ udziela załoga/kierowca/, która ustala rodzaj uszkodzenia oraz zakres wymaganej pomocy/. Do czasu przybycia środków zamykania technicznego załoga /kierowca/ sama usuwa uszkodzenie. Przy uszkodzonym wozie bojowym /poj.mech./ pozostają takie środki zamykania technicznego, które są zdolne do udzielenia mu szybkiej pomocy.

Czas udzielania pomocy przez środki zamykania technicznego danego szczebla nie powinien być dłuższy niż czas przemarszu kolumny. Zawsze należy kierować się zasadą, by środki zamykania technicznego, jednej kolumny nie pozostały w ugrupowaniu innej kolumny i w żadnym wypadku nie zostały wyprzedzone przez środki zamykania technicznego szczebla wyższego. Np. zamykanie techniczne batalionu udzielać powinno pomocy technicznej z takim wyliczeniem, by nie zostało ono wyprzedzone przez zamykanie techniczne pułku. Zamykanie techniczne pułku udzielać natomiast powinno pomocy technicznej z takim wyliczeniem, by nie zostało w tyle za zamykaniem technicznym dywizji. W wypadku, gdy zachodzi potrzeba pozostawiania środków zamykania technicznego przez dłuższy czas niż dopuszczalny, wówczas uszkodzony sprzęt należy pozostawić do chwili podejścia środków zamykania technicznego szczebla wyższego.

Istnieją jednak sytuacje, w których pomoc techniczna może nie być udzielana bezpośrednio na trasie przemarszu i sprzęt wymagający pomocy może być ewakuowany. Sprzęt uszkodzony można ewakuować w wypadku gdy :

- niedaleko znajduje się punkt pomocy technicznej lub punkt zbiórki sprzętu uszkodzonego bądź też przewidziana jest przerwa w ruchu kolumny; ewakuacja w tym wypadku nie powinna trwać dłużej niż jedną godzinę, co wynika ze stosunkowo małej prędkości ewakuacji, która będzie ograniczała prędkość w tyle poruszających się kolumn;
- uszkodzony wóz bojowy lub pojazd mechaniczny nie kwalifikuje się do naprawy środkami zamykania technicznego i należy go dostarczyć do środka naprawczego lub punktu zbiórki sprzętu uszkodzonego /PZSU/.

W czasie ruchu kolumn oddziałów i związków taktycznych ewakuacji sprzętu uszkodzonego należy dokonywać tylko w

kierunku ruchu, by nie stwarzać jakichkolwiek przeszkód w zachowaniu nakazanego tempa przemieszczania wojsk.

Uszkodzony pojazd mechaniczny należy zastąpić pojazdem rezerwowym /ze składu zamykania technicznego/ w wypadkach, gdy:

- a/ pojazd mechaniczny jest ciągnikiem artyleryjskim;
- b/ pojazd mechaniczny służy do przewozu stanu osobowego /oprócz załogi-kierowcy/ lub holuje sprzęt / np. radiostację, przyczepę itp/, a pomoc techniczna nie może być udzielona środkami zamykania technicznego danego szczebla /któremu podlega sprzęt/; według ustalonych zasad/ tj. zakresu udzielanej pomocy/.

Po udzieleniu pomocy technicznej pojazd powinien zająć miejsce na końcu kolumny lub za kolumną następną szczebla równorzędnego, którego zamykanie techniczne udzielało pomocy. Np. pojazd, któremu udzielały pomocy środki zamykania technicznego batalionu, wchodzi do kolumny za swoim lub następnym batalionem. Pojazdy, które pozostały w tyle z powodu udzielania pomocy, zajmują swoje poprzednie miejsce w kolumnie tylko w czasie przerw dłuższych. Dlatego też przy zatrzymaniu kolumny kierowca, który jechał za pojazdem uszkodzonym, powinien zachować odpowiedni odstęp. Niedopuszczalne jest natomiast wyprzedzenie kolumny w czasie jej ruchu przez pojazdy celem zajęcia swojego poprzedniego miejsca.

Przed wyprowadzeniem wojsk na marszrutę powinien być ściśle ustalony zakres współpracy zamykania technicznego kolumn z innymi elementami zabezpieczenia technicznego /punkty pomocy technicznej, punkty zbiórki sprzętu uszkodzonego, środki naprawcze itp./ znajdującymi się na kierunku /przy drogach/ przemieszczania wojsk.

IV. Praca zastępcy dowódcy d/s technicznych w czasie marszu.

Ostatni z rejonu rozmieszczenia wojsk /oddz.zw.takt./ zarówno z rejonu pokojowego ich rozmieszczenia, jak i z rejonu pośredniego wyjeżdża zastępca dowódcy d/s technicznych.

W rejonie każdego dłuższego odoczynku przybywa on do dowódcy /sztabu/, gdzie powinien złożyć meldunek o sytuacji technicznej. W meldunku tym powinien podać :

- jaki sprzęt /ilość, rodzaj/ ^{wyszedł} z rejonu poprzedniego;

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁY
AKADEMICZNEJ
IM. GEN. BRON. K. ŚWIERCZEWSKIEGO

38588